

Förslag

A 1970/UVU

Behandlas i

Utskottet för tillväxt och utveckling i Norden

Betänkande over A 1970/UVU Medlemsförslag om att påskynda arbetet med att riva gränshinder genom stärkt mandat för Gränshinderrådet

Utskottet för tillväxt och utveckling i Norden föreslår att Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

- att intensifiera arbetet med att riva gränshinder och förebygga uppkomsten av nya gränshinder samt att prioritera gränshinderarbetet.
- att stärka Gränshinderrådets mandat genom bland annat ett höjt kvantitativt mål avseende hur många gränshinder som ska undanröjas per år.

Bakgrund

För att nå visionen om Norden som den mest integrerade och hållbara regionen i världen 2030 måste arbetet med att såväl riva gränshinder som förebygga uppkomsten av nya intensifieras och prioriteras högre. Gränshinderrådet liksom Gränshindergruppen är centrala aktörer i detta arbete. Aktörer som behöver starkare mandat och höjda ambitioner. Därför var det välkommet att Gränshinderrådet fick ett i flera delar starkare mandat 2022. Framförallt fick rådet ett stärkt mandat i kristider. Rådet har nu i uppdrag "Att i kristider bidra till ett bättre kunskapsunderlag för en mer effektiv nordisk samordning rörande mobilitetsproblem genom att uppmärksamma nationella regeringar och relevanta ministerråd samt sektorer om problem som uppstår i Norden och inte minst i gränsregionerna, samt stå till förfogande med sin kunskap och sitt nätverk."

Detta förstärkta mandat är naturligtvis sprunget ur erfarenheterna från coronapandemin då den nordiska samordningen inte alls fungerade så som den borde. Av Gränshinderrådets årsrapport för 2020/2021 framgår att så många som 121 störningar på grund av pandemin har rapporterats vidare till de nordiska regeringarna och andra aktörer som konkret kan undanröja gränshinder. Att Gränshinderrådet nu ges ett förstärkt mandat att agera i kris kan förhoppningsvis bidra till att säkra att de såväl många som allvarliga problem och störningar i den fria rörligheten som uppstod under Coronapandemin inte upprepar sig.

Vad som dock är bekymmersamt är att det kvantitativa målet för Gränshinderrådets arbete sänkts. I rådets mandat för 2022-2024 anges att målet är att avklara fem till åtta gränshinder per år. Målet var tidigare att avklara åtta till tolv hinder. Att intensifiera arbetet med att avklara och förebygga gränshinder är avgörande för möjligheten att nå visionen om Norden ska som världens mest hållbara och integrerade region. Därför behöver Gränshinderrådets mandat stärkas. Konkret bland annat genom ett höjt kvantitativt mål avseende hur många gränshinder som ska undanröjas per år.

Utskottets synpunkter

Utskottet för tillväxt och utveckling i Norden föreslår att Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet att stärka Gränshinderrådet mandat genom att intensifiera och prioritera arbetet med att riva gränshinder och förebygga uppkomsten av att nya gränshinder.

Ett stärkt mandat för Gränshinderrådets medlemmar i syfte att accelerera och intensifiera gränshinderarbetet med avsikt att få fler hinder avklarade för medborgare och verksamheter som verkar i Norden kräver ett ökat nationellt stöd i samtliga nordiska regeringar på såväl minister- som på ämbetsmannanivå med motsvarande resultat.

Gränshinderrådet har sedan starten 2014 ett resultatorienterat mandat där antalet avklarade gränshinder per år ska spegla den politiska viljan, nationellt, hos de som äger möjligheten att få gränshindret avklarat samt hur Gränshinderrådets medlemmar aktivt verkar nationellt för att uppnå resultat.

Förutsättningen för att uppgradera antalet avklarade hinder per år genom att återgå till 8–12 avklarade gränshinder per år förutsätter politiskt vilja och stöd på ämbetsmannanivå nationellt i samtliga nordiska länder.

Tórshavn, den 8. april 2024

Stein Erik Lauvås (A)
Gunilla Carlsson (S)
Jani Kokko (sd)d
Kim Aas (S)
Per-Arne Håkansson (S)
Lars-Christian Brask (LA)
Mikael Lindholm (ÅC)
Sandra Listherby (Lib)

Hanna Räsänen (C)
Lars Püss (M)
Liv Kari Eskeland (H)
Antti Kangas (saf)
Vilhelm Junnila (saf)
Erling Eidesgaard (T)
Gisle Meininger Saudland (FrP)

